

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Johanna Olsson*
Härad: *Luggede* Adress: *Marihem Påarp*
Socken: *Vällur* Berättat av: *Johanna Olsson*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1854 i Bärslöfs f.s.*

Uppteckningen rör *Min första och enda Julgran*

Min första och enda Julgran.
Min första Julgran fick jag år 1863 jag var då nära 10
år. Vi hade då aldrig hört talas om någon Julgran på
landsbygden. Men den ena jungfrun i mitt hem hade hört
talas om, att i staden var det någon som blädde Julgran. Då
tyckte min mor att vi kunde och så ha en Julgran. Men var
få granen ifrån. Det var inte då som nu att de körde omkring
med graner, inga granplanteringar fans vi hade aldrig sett
någon gran. Långt hade vi till staden der kostade den pengar.
Då fann vi på råd, inte långt från mitt hem var en liten
tappa der växte några höga furor och graner, vid foten av
dessa växte några buskar av samma trädslag. En farbror
som bodde i mitt hem åtog sig att skaffa några grenar av
de buskarna. Dagen före Julafton tog han en såg gick dit
och sågade av några grenar som vi satte i en kruspig trä-
fot der var hål i mitten till att sticka ner grenarna. Foten
var verkligen blädd eller målad men hade 4 ben så den stod säkert

Så jemmade vi omkring granen med några mindre kvistar så de blev lite mera form på den men de var ju mest en kompakt massa e liknade mera en burrig enrisbuske än en gran. Med fot och allt var den något mer än en meter hög. Så skulle vi kläda den, men hur, ingen hade sett en klädd gran. På kvällen dagen före Julafton ^{skulle} ren av jungfruerna hjälpa oss. Vi låste oss inne i min farmors lilla stuga för vi skulle få vara i fred för småpojkar som gärna ville vara med. Av vitt skrivpapper klippte vi ut runda figurer som vi taggade i kanterna och bunde på grenarna der de lyste som stjernor. Ljus hållare hade vi inte vi viste inte vad de var, i stället klippte vi ut runda papperskivor, på dem gjorde vi ett hål i mitten till att sticka ner ljusen i så bunde vi ljusen också på grenarna. Av Julens bakverk ringar kransar klenetter och kringlor samt några äpplen. En flagga med Unionsmärket fick sin plats i toppen så var granen färdig

Qvaden vi tyckte den var vacker och så billig, men der var inte köpt något i staden, på landet fanns då ingenting att få, ingen lanthandlare. Den enda vi hade i socken en var en quamma som bodde vid skolan hon sålde brunsocker och Läckris, för 4 stycken som motsvarar vår nuvarande Löring kunde vi få en bit brunsocker så stor som en valnöt eller en bit av en läckrisstång. Vid slutet av 60-talet kom der en landhandlare och slog sig ner i byn, han hette Pål vad han hette mer vet jag inte för di kalla honom för Pål handlare. De var en mycket liten affär kaffe socker mjöl gryn såga soda och salt, en tenna med salt stod innanom dörren der en liten hundracka som skulle passa afören nästan alltid hade sin plats der var mycket snuskigt. De som voro mer noggräet reste till staden och handlade, sötsaker voro mycket dyra i hushållet använde alla kakesocker, till morgonkaffet som bakades på rostade korn råg eller ärtor, kakesockeret var i centimeter tjocka fyrkantiga ruter och kostade 50 öre skålpundet de kljipp

4
i bitar så stora som bruna bonor så fick var och en 2 bitar
till Kaffe. Vårt nuvarande Pils. Biscuiter som kostar 5²/₂
åtgår 2 skålpund 35 ort så kan man se skilmaden från
förr och nu. Jag ber om ursäkt för jag kommit ifrån det
egäntliga ämnet som var julgransen. Nu har jag klätt
en Julgran som till alla delar är så lik den första
så naturtrogen som det ena bäret är likt det andra
som jag under alla dessa år har haft den i mitt minne
Lå har jag låtit taga ett kamerafotografi av den, foten
är inte densamma, men en alldeles likadana di hade sådana
i gamla hem då di mystade garn. Flaggan i toppen ser
kanhända inte så bra som den borde inte Unionsmärket
heller. En snickare som bor inte så långt härifrån har
fotograferat den han har en stor bra kamera, jag har lovat
honan för det betalning. Någon fotograf 1863 tror jag inte här
var, när jag var 16 år togs mitt första fotografi av en foto-
graf som hette Hanna Fortmejer i Helsingborg.

På själva Julafton när alla tjänarna voro samlade i stugan hjälpte jag min mor att bära in Julgranen. vi tände ljusen de blev ju ett nytt inslag i den allmänna Julglädjen. ögonen strålade i kap med ljusen. Ingen hade sett en bladd gran. De till och med glödde de förut så bullersamma lekarna på årets största högtidskväll. Några Julklappar var der ingen wiste av då. men mat och dryck fint bröd, kokt vogel, o gott Julöl frossade vi i hela julen. Allt grov arbete var satt undan. Slagerma på logen hade lejdnat spinnrockarna wore satta undan, allt var frid och stillhet. När så Julafton var slut sattes granen undan i den bästa hörnan i stugan der annas spinnrockarna hade sin plats längst borta från den store utläggaren som med sin nyblänkta ryta visade Sankt Görans strid med draken. Der stod den till beskådande hela julen barmen fings inte röra den. Nyårsafton tändes ljusen inga någon dans eller plundring hade vi inte. Men efter Nyår

Kunde vi barn få ena dagen var sitt äpple andra dagen
varsin kaka, annat ätbart var der inte så det tog smut
slut. Dagen efter Trettondedagen skulle spinnrockarna
in igen då fick granen bäras ut den hade då börjat
barra av. De var med vemod vi såg den kastas ut
på vedbacken. Då sade min mor till mig, var du inte
ledsen till nästa år skall du få en riktig Julgran
Men ack det blev inte av. Den 3 Oktober 1864 dog min
goda mor. De blev en sorgens tid i det för så glada och
lyckliga hemmet. Min farmor som bodde hos oss måtte
äter taga emot det stora hushållet och de 5 små barnen
varaf jag var 10 år och äldst det minsta 2 timmar gammalt.
Den Jul som följde derpå var den sorgligaste
i mitt liv, någon Julgran tordes vi inte nämna jag
fick aldrig någon förän jag var gift och hade sjels barn
som voro så stora att de förstodo att glädjas åt den.
Sen dess har jag skött många mycket vackra granar

Men den gloria som omstrålade min första Julgran har aldrig förbleknat. Som ett levande minne har den följt mig under alla dessa år. Om min lyckliga barndomstid om mina goda Föräldrar, och min gamla Farmor som uppfostrade oss och lärde oss arbeta och spara. Hon lärde mig så många sanningar som jag följt och som blivit min livs ledstjärna. Som jag har för mina barnbarn berättat jag & glädes med dem när de är glada, för dem är jag mera som kamrat än en gammal farmor. Der kommer alltid någon av dem & hälsar på mig varje dag. Så jag har alltid kontakten med de mina. Den 31 Januari fylde jag 85 år de är ju rätt långt inne på sista kvartalet av ett sekel. Då var barn och barnbarn samlade här jag blev så uppvaktad med blommor och Telegram. Innan dagen var slut hade jag nära blivit trött. Men de hjälpte mig till rätta på allt sätt så de redde sig ändå. Slut.

ACC. NR. 5800

8.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Johanna Olsson
Härad: Luggude Adress: Marichen, Bäary
Socken: Vällus Berättat av _____
Uppteckningsår: 1939 Född år 1854 i _____

Uppteckning

Rekonstruktion
av "julgran" 1863

Skriv endast på denna sida!